

UNIVERSITETI I TIRANËS
FAKULTETI I HISTORISË DHE FILOLOGJISË
DEPARTAMENTI I ARKEOLOGJISË DHE TRASHËGIMISË KULTURORE

PROGRAMI I LËNDËS
Drejtimi : Arkeologji dhe Trashëgimi Kulturore

LËNDA: TRASHËGIMIA RURALE

Pedagogët:	Prof. dr. Sabri LAÇI, MSc. Edlira KOLA
Ngarkesa:	4 ECTS (30 leksione dhe 15 seminare)
Lloji i lëndës:	me zgjedhje
Programi i studimit:	Bachelor
Viti/semestri:	I/II

EKSTRAKT: Lënda u ofron studentëve njohuri të sistemuara mbi TR, si koncept që dëshmon marrëdhëniet ndërmjet popullsisë dhe territorit. Trajtohet trashëgimia materiale: peizazhet, ndërtesat, objektet ekonomike dhe kulturore, pajisjet, orenditë, produktet, gatimet; trashëgimia jo materiale: teknikat, aftësitë arkitekturore dhe prodhuese, dialektet, muzika, letërsia gojore; organizimet sociale, zakone, rite, fesat, vlerat për identitetin krahinor. TR duhet ruajtur dhe promovuar si pjesë e ofertës turistike, që sjell punësim dhe zhvillim social-kulturor.

TEMAT:

LEKSION 1. Koncepti, përmbajtja, përkufizimet dhe kategorizimi i trashëgimisë rurale.

LEKSION 2. Direktivat për evidentimin, vlerësimin, mënyrat e përdorimit dhe mbrojtjen e trashëgimisë rurale.

LEKSION 3. Peizazhi dhe mjedisi rural.

LEKSION 4. Trashëgimia etnografike.

LEKSION 5. Trashëgimia social-kulturore.

LEKSION 6. Kulturat e punës dhe dijeve tradicionale.

LEKSION 7. Solidariteti dhe vullnetarizmi.

LEKSION 8. Trashëgimia arkitektonike. Gjeografia e vendbanimeve dhe banesave tradicionale.

LEKSION 9. Gjeografia e infrastrukturës dhe objekteve ekonomike si vlerë e trashëgimisë rurale.

LEKSION 10. Ndërhyrja në trashëgiminë rurale sipas llojeve të përdorimit. Rehabilitimi i infrastrukturës dhe ndërtimeve tradicionale.

LEKSION 11. Mbrojtja e trashëgimisë në kontekstin ndërkombëtar, kombëtar, rajonal dhe lokal.

LEKSION 12. Trashëgimia rurale – bazë për planifikimin dhe administrimin e projekteve.

LEKSION 13. Vlerësimi, valorizimi dhe administrimi i trashëgimisë rurale. Burimet e financimit.

LEKSION 14. Trashëgimia rurale në Shqipëri: studimet e deritanishme dhe kuadri ligjor.

LEKSION 15. Ruajtja, restaurimi, valorizimi dhe shfrytëzimi i trashëgimisë rurale për qëllime turistike.

Forma e kontrollit dhe e vlerësimit:

Frekuentim i detyrueshëm:	70% të orëve të seminareve
Prania & aktivizimi në leksione e seminare:	15% e notës
Kontrolli i pjesshëm i dijeve në javë e 6-të:	10% e notës
Kontrolli i pjesshëm i dijeve në javë e 10-të:	25% e notës
D. kursit ose <i>ese</i> , 3-5 fq. A4, TNR, 12, 1.5:	20% notës.
Kontrolli përfundimtar: test me shkrim në javën e 15-të:	40% e notës.

Literatura e detyrueshme për studentin:

1. S. Laçi, Turizmi rural, Cikël leksionesh, Tiranë 2013.
2. M. Tirta, *Etnologjia e shqiptarëve*, GEER, Tiranë 2003.
3. MTKRS, *Strategjia e Zhvillimit të Turizmit në RSH*, Tiranë 2002.

Literatura plotësuese:

1. *European Rural Heritage, Observation Guide - CEMAT*, Këshilli i Evropës, 2003.
2. Châtelain, *Patrimoine rural, reflet des terroirs*, REMPART, Paris 1998.
3. A. Gjergji., *Arti i zbatuar popullor*, Tiranë, ILAR, 2006
4. A. Gjergji, *Ligjëratë për etnologjinë shqiptare*, LILO, Tiranë 2004.
5. A. Gjergji, *Mënyra e jetesës në shekujt XII-XX*, KOTTI, Korçë 2002.
6. X. Greffe, *La valeur économique du patrimoine*, STDI, Francë 1990.
7. S. Laçi, *Gjeografia Humane e Shqipërisë*, LILOPRINTING, Tiranë 2015.
8. Grup autorësh, *Gjeografia Fizike e Shqipërisë*, QSGJ, ASH, Tiranë 1990.
9. M. De Pilati, *Geografia del turismo in Europa*, Zanichelli, Bolonja 1989.